

KRONIKA MESTA SPIŠSKÁ STARÁ VES 2021

NAPÍŠALA:
PHDR. MILICA MAJERIKOVÁ-MOLITORIS, PHD.

POVĚTERNOSTNÉ POMERY

Prvé januárové dni privítalo Starovešťanov zamračené a hmlisté počasie s teplotami pohybujúcimi sa okolo nuly. Dňa 3. januára denná teplota vystúpila dokonca na $+9^{\circ}\text{C}$, pričom počas nasledujúcich štyroch dní každodenne pršalo. Slnko sa v Spišskej Starej Vsi ukázalo až v priebehu druhého januárového víkendu, čo súviselo aj so znížením teplôt. Dažd'ové zrážky sa zároveň zmenili na snehové. Najnižšia nočná i denná teplota bola 18. januára, keď v noci dosahovala -18°C a počas dňa -10°C . Koncom týždňa však už denné i nočné teploty opäťovne vystúpili do plusových hodnôt a nastal odmäk.

Prvý februárový týždeň sa začal nočnými mrazmi hlboko pod nulou, v noci 1. februára to bolo -16°C a ďalšiu noc -14°C . Nasledujúce dni však obyvatelia pocítili prílev teplého vzduchu a počas dní stúpali teploty do plusových hodnôt. Znovu sa začalo ochladzovať v druhej dekáde mesiaca, čo súviselo s postupným prílevom veľmi chladného arktického vzduchu. Najchladnejšie bolo 12. februára, kedy nočná teplota klesla na -16°C a denná vystúpila len na -11°C .

*Zamračený
január*

Ochladenie

Odmäk

*Výkyvy
teplôt*

Dňa 7. februára prekvapil Starovešťanov ružovkastý nádych snehovej pokrývky, ktorý bol spôsobený jemným prachom pochádzajúcim

*Ružový
sneh*

až zo severnej Afriky. Ten prúdením vzduchu prenikol na územie Slovenska a pri snežení sa objavil na povrchu.

V druhej polovici februára sa postupne začalo otepľovať, čo vyvrcholilo tesne koncom mesiaca, keď v dňoch 24. až 27. februára denná teplota vystúpila nad $+15^{\circ}\text{C}$. Taktiež najvyššie nočné teploty dosahovali až $+5^{\circ}\text{C}$. Posledný februárový deň však opäť klesli pod nulu a v rozmedzí až do -5°C sa držali až do 26. marca, kedy sa definitívne dostali do plusových hodnôt. Koncom tohto mesiaca už aj denné teploty atakovali hranicu $+20^{\circ}\text{C}$. Z hľadiska zrážok bol marec mimoriadne suchý.

V noci 28. marca došlo k zmene zimného času na letný a hodiny si obyvatelia nášho mesta posunuli z druhej hodiny na tretiu.

Začiatkom apríla zavítali namiesto jari do Spišskej Starej Vsi posledné záchvevy zimy. Počas Veľkonočného pondelka nasnežilo a kúpači tak mohli dievčatá miesto vody vyvárať v snehu.

*Oteplenie
a sucho*

Letný čas

*Veľkonočné
sneženie*

Sneh sa vďaka plusovým teplotám už samozrejme neudržiaval a koncom apríla si Starovešťania mohli užiť pekné slnečné jarné počasie s dennými teplotami od $+7^{\circ}\text{C}$ do $+16^{\circ}\text{C}$. Takisto nočné teploty už koncom mesiaca neklesali pod nulu. Vo všeobecnosti bol však apríl

*Chladný
apríl*

pomerne chladný, najchladnejší od roku 1997 a jeden z desiatich najchladnejších od začiatku meraní v roku 1951.

Dňa 22. apríla bolo na Slovensku, v obci Ploské pri Košiciach zaznamenané tornádo. Je to úkaz, ktorý doteraz na našom území nepatrí medzi obvyklé.

Tornádo na Slovensku

Začiatkom mája sa prvýkrát denná teplota vyšplhala nad $+20^{\circ}\text{C}$, konkrétne 5. mája, kedy ortuť teplomera ukazovala $+22^{\circ}\text{C}$. O necelý týždeň, 11. mája, už atakovala dokonca $+27^{\circ}\text{C}$. Počas celého mesiaca sa však striedali slnečné dni so zamračenými a dažďovými, pričom niekedy boli teplotné rozdiely medzi jednotlivými dňami aj viac ako 10°C . Tak tomu bolo napríklad 17. mája, keď ortuť teplomera cez deň ukazovala $+21^{\circ}\text{C}$ a na druhý deň už o 14°C menej. Najviac zrážok padlo v druhej dekáde mesiaca, pričom posledný májový týždeň, s výnimkou 26. mája, pršalo každý deň.

Daždivý máj

Na Medzinárodný deň detí síce dážď ustal, ale nebo bolo ešte stále zamračené. Od tohto dátumu však začala séria jedenástich slnečných dní, ktorá bola prerušená len 5. júna krátkou búrkou s dažďom. Dňa 18. júna si Starovešťania užili prvý tropický deň, kedy teplota vystúpila na $+31^{\circ}\text{C}$. Do konca mesiaca ich následne ešte bolo sedem, a to 19., 20., 23., 24., 27., 28. a 29. júna. Na viacerých meteo-

Slnečné dni

Vlny horúčav

rologických staniciach boli pritom prekonané doterajšie teplotné rekordy. V Spišskej Starej Vsi najvyššie ortuť teplomera vystúpila 28. júna, a to na $+33^{\circ}\text{C}$. V noci z 22. na 23. júna bola v našom meste aj tropická noc, kedy sa teplota vyšplhala na $+20^{\circ}\text{C}$. Prelom júna a júla bol daždivý, čo malo za následok aj mierny pokles teplôt, no už 6. júla sa ortuť teplomera opäť vyšplhala na $+31^{\circ}\text{C}$. Vo všeobecnosti v priebehu mesiaca denná teplota neklesla pod $+20^{\circ}\text{C}$, pričom bolo zaznamenaných ešte ďalších deväť tropických dní, ktorých séria bola uzavretá prvý augustový deň. V dňoch 8. a 15. júla boli zaznamenané aj dve tropické noci, pričom nočné teploty počas mesiaca neklesali pod $+11^{\circ}\text{C}$. Vo všeobecnosti sa tohtoročný júl zaradil medzi najteplejšie mesiace v histórii meteorologických meraní na Slovensku.

*Tropické dni
a noci*

Prvú dekádu augusta sprevádzali zrážky a mierne ochladenie spojené s veterným počasím. V dňoch 15. a 16. augusta si Starovešťania mohli užiť posledné tropické dni, kedy teplota vystúpila na $+32^{\circ}\text{C}$ a $+33^{\circ}\text{C}$. Po nočnej búrke so silným vetrom sa nasledujúci deň ochladilo len na $+16^{\circ}\text{C}$ a po miernom vzostupe teplôt sa v poslednej dekáde opäť ochladzovalo. Predposledný augustový deň teplota klesla dokonca na $+10^{\circ}\text{C}$. Od 23. augusta, s výnimkou dvoch dní, až do konca mesiaca každý deň pršalo.

*Ochladenie
a dážď*

September síce začal taktiež daždivo, ale už od druhého dňa mesiaca sa ukázalo slniečko, ktoré sprevádzalo Starovešťanov až do 17. septembra. Denné teploty sa v tom čase pohybovali od $+15^{\circ}\text{C}$ do príjemných $+25^{\circ}\text{C}$ a nočné teploty neklesali pod $+5^{\circ}\text{C}$. Následne sa začalo ochladzovať, čo súviselo aj so zrážkovou činnosťou. Po jej ustánní sa teploty znovu zvyšovali a 26. septembra sa ortuť teplomera vyšplhala ešte na $+22^{\circ}\text{C}$. Prelom septembra a októbra bol opäť daždivý, no keď zrážky skončili, nastal ešte posledný záchvev Babieho leta, keď 4. októbra bolo krásne slnečné počasie, pričom denná teplota vystúpila na príjemných $+21^{\circ}\text{C}$. Slnečné a veterné dni priali rôznym jesenným aktivitám, medzi inými, púšťa-

Babie leto

niu šarkanov, ktoré je v našom meste medzi školákmi pomerne obľúbené.

O štyri dni neskôr, v noci z 8. na 9. októbra sa v našom meste vyskytol prvý ranný mráz -4°C . V blízkej meteorologickej stanici v Červenom Kláštore bol túto noc dokonca prekonaný doterajší teplotný rekord, keď bolo nameraných $-5,4^{\circ}\text{C}$. V nasledujúcich dňoch už nočné teploty častejšie klesali pod bod mrazu a zároveň sa už nevyšplhali nad $+6^{\circ}\text{C}$. Rovnako denné teploty dosahovali, s výnimkou troch októbrových dní (20., 30. a 31.), najviac len do $+15^{\circ}\text{C}$. Dňa 22. októbra sa nad mestom rozprestrela farebná dúha.

Posledný októbrový deň nastala zmena letného času na zimný, a ručičky na hodinách si obyvatelia mesta posunuli z tretej na druhú.

Začiatkom novembra sa striedali slnečné dni s daždivými, pričom v druhej polovici druhého týždňa bolo takmer každý deň hmľisto. Denné teploty sa v novembri už nevyšplhali nad $+11^{\circ}\text{C}$. Koncom

Ranný mráz

Dúha

Zimný čas

Hmla

mesiacu sa nočné teploty držali okolo nuly, pričom v noci z 24. na 25. novembra to bolo až -7°C .

Martin na bielom koni neprišiel a na prvý sneh, avšak s dažďom, si museli Starovešťania počkať na noc z 28. na 29. novembra. Počas nasledujúcich dní takmer každý deň spadli drobné snehové zrážky, pričom 4. decembra už teplota nevyšla nad bod mrazu, keď v noci bolo až -11°C a cez deň -2°C .

V nasledujúcich dňoch sa striedali teplejšie a zimnejšie dekády. Absolútne najnižšia teplota vzduchu bola nameraná 27. decembra, a to až -13°C . Paradoxne však o dva dni neskôr už teplota nedosiahla ani bod mrazu a extrémne teplý bol posledný deň roka, kedy nočná teplota neklesla pod $+6^{\circ}\text{C}$ a denná sa vyšplhala na $+11^{\circ}\text{C}$.

Rok 2021 opätovne potvrdil tendenciu otepľovania a zaradil sa medzi sedem najteplejších rokov v histórii meraní. Pozoruhodný bol aj z hľadiska mimoriadnych prípadov extrémneho počasia. Vývoj teplôt, zrážok a rýchlosti vetra Spišskej Starej Vsi v roku 2021 v zobrazuje nasledujúci graf:

Prvý sneh

Mrazivý deň

Premenlivý december

Zhodnotenie roka

